

នីតិមញ្ញវិ

១. កុលក្ខយេ វិនិស្សន្តិ,
កុលធម្មា សនន្តនា;
ធម្មេ នន្ទេ កុលំ សព្ពំ,
អធម្មោ អភិក្ខុ ខលំ។

២. អធម្មាភិកាវា ទន្តា,
បទុស្សន្តិ កុលិត្តិយោ;
ចីសុ ទុដ្ឋា ព្វ ធម្មេន,
ជាយតេ វណ្ណសង្ករោ។

៣. បិយំ ភាសេ គុណគ្នាហោ,
សូរោ សិយា វិកន្តនោ;
ទាតា ចន្ទសមា នារី,
ទិដ្ឋំ ទិដ្ឋំ នហាសយេ។

៤. កុកោត្តិ កុមិត្តេ សច្ចំ,
កុទារេ រតិវឌ្ឍនំ;
កុទេសម្ហិ មនោ រម្មំ,
កុរាជេ ភោគសម្បទំ។

សង្កេតេវ អមិត្តស្មី,
មិត្តស្មិ បិ នវិស្សសេ;
អភយា ភយ មុប្បន្នំ,
អបិ មូលានិ កន្តតិ។

អទិដ្ឋោវ បរោ សេយ្យោ,
ទុម្មិត្តោ នោ វិស្សាសិកោ។

អគ្គិហោមផលំ វេទោ,
សត្តសីលផលំ មគ៌;
រតិបុត្តផលំ នារី,
ទានកុត្តិផលំ ជនំ។

អសច្ចំ សាហសំ មាយា,
មុន្យត្ត ម តិលោភតា;
អសោចំ និន្ទយត្តញ្ច,
ចិនំ ទោសា សភាវជា។

ជាយាយ ភត្តនោ ភារោ,
សិស្សេន គុរុនោ កតោ;
អមច្ចកេហិ រាជស្ស,
បិតារានំ និជេនច។

៥. ឧយ្យមេន ហិ សិជ្ឈន្តិ,
កម្មានិ ន មនោរថា;
ន ហិ សុត្តស្ស សិហស្ស,
បរិសន្តិ មុខេ មិគា។

អតិសីតំ អតិឧណ្ណំ,
អតិសាយមិនំ អហុ;
ឥតិ វិសង្កកម្មន្តេ,
ខណ្ឌ អច្ឆេន្តិ មាណវេ។

អាទានស្ស បទានស្ស,
កត្តព្ពស្ស ច កម្មនោ;
ខិប្បំ អកយ្យមានស្ស,
កាលេ បិវតិ សម្បទំ។

នាទព្ពេ និហិតា កាចិ,
ក្រិយា ជលវតី ភវេ;
នព្យាបារសតេនាបិ,
សុកោវ បាបតេ ពកោ។

យោ ទន្ធកាលេ គវតិ,
គរណិយេ ច ទន្ធយេ;
សុក្ខបណ្ណំ វ អក្កម្ម,
អត្ថំ ភព្ពតិ អត្តនោ។

៦. យំ ទទាតិ យំ ភុព្ពតិ,
តទេវេ ធនិនោ ធនំ;
អញ្ជោ មគស្ស កីឡន្តិ,
ទាហេហិបិ ធនេហិបិ។

ទានោបភោគហីនេន ,
ធនេន ធនិនោ សុខំ;
កោ វិសេសោ ទលិទ្ធស្ស,
អធិកំ ធនរក្ខណំ។

និជសោខំ និរុន្ធនោ,
នីចភោកោ មិត្តម្បថោ;
ធនំ សញ្ញយតេ យោ សោ,
បរភាវវហោ បសុ។

យំ ឧស្សកា សង្ខរោន្តិ,
អលក្ខិកា ពហុំ ធនំ;
សិប្បវន្តោ អសិប្បាវា,
លក្ខិ វា តានិ ភុព្ពតិ។

៧. សម្បត្យំ មហតំ ចិត្តំ,
ភវេ ឧប្បលេ កោមលំ;
វិបត្យំច មហាសេល,
សិលាសង្ខាតកក្កសំ។

៨. អសម្ពុញ្យគុណំ ថុត្វា,
ខេទោ មុធាវ ជាយតេ;
អង្គាយំ ចន្ទ មុ ល្លោក្យ,
នចន្នោត មុ បាគមី។

៩. សច្ចំ មុខម្ហិ ជារយ្យ,
កណ្ណេ សុតំ ភុជេ ជយំ;

ហទយម្ហិ ខមំ វីរី,
លោកាទាសំច លោចនេ។

សទ្ធមគ្គំ នជន្នេយ្យ,
អញ្ញាត្វា សទ្ធការណំ;
សទ្ធហេតុំ បរិញ្ញាយ,
បមោទោ វា ភយោ តថា។

សព្ពសុត ម ជីយេយ្យ,
ហិនមុក្កដ្ឋមជ្ឈិមំ។

១០. ទុន្ទារិយា កុលំ សុទ្ធំ,
បុគ្គោ នស្សតិ លាលនា;
សមិទ្ធិ អនយា ពន្ធ,
បវាសា មទនា ហិរិ។

លាលយេ បញ្ចវស្សានិ,
ទសវស្សានិ កាលយេ;
បក្កេតុ សោឡសេវស្សេ,
បុគ្គំ មិត្តំ អាចរេ។

លាលនេ ពហរោ ទោសា,
លាលនេ ពហរោ គុណ។

បាបា និវរយតិ យោជយតេ ហិតាយ,
គុយ្ហានិ គូហតិ គុណំ បកដីករោតិ;
អាបត្តិកញ្ច នជហតិ ទទាតិ កាលេ,
សមិគ្គ លក្ខណមិទំ បវទន្តិ សន្តោ។

១១. ទុដ្ឋនោ ជីយតេ យុត្យា,
និគ្គហេន នជីមតា;
និបាត្យតេ មហារុក្ខោ,
តស្សមិប ខតិក្ខយា។

វនេ មិតាច លុទ្ធានំ,
ទុដ្ឋនានញ្ច សដ្ឋនា;
អការណវេរី ហោត្តិ,
តិណភក្ខា សុបេសលា។

បាទលក្កំ ករដ្ឋេន,
កណ្ឌកេនេវ កណ្ឌកំ។

ពាលំ នបស្សេ នសុណេ,
នចពាលេន សំវសេ;
ពាលេនាណ្ណបសណ្ណបំ,
នករេ នចរោចយេ។

១២. ឧប កក្កំ យថា ខុទ្ទោ,
សមត្ថោ នតថាមហា;
គូបោ ហិ ហន្តិ បិបាសំ,
នតុ បាយោ មហម្ពជិ។

១៣. អាទានស្ស បទានស្ស,
កត្តព្ពស្សច កម្មនោ;
ខិប្បំ អករមានស្ស,
កាលោ ភក្ខតិ តំ វសំ។

នក្ខតំ បដិមាទេន្តំ,
អត្ថោ ពាលំ ឧបជ្ឈកា;
អត្ថោ អត្ថស្ស នក្ខតំ,
កី កវិស្សន្តិ តាវកា។

អជរាមរោ បញ្ចោ,
វិជ្ជមត្តញ្ច ចិន្តយេ;
គហិកោវិយ កេសេសុ,
មច្ឆនា ធម្មមាចរេ។

១៤. វេជ្ជា ក្សច មន្តីច,
តាយោ វដ្ឋាភិសង្ខតា;
ជីវិតេ ទក្ខ កោសានំ,
វដ្ឋនា នាសនាច តេ។

១៥. ចិនេន កម្មំ វដ្ឋតិ,
អចិនេន តុវេន នោ;
ផលន្តិ សមយេ វុត្តា,
សិក្កាបិ ពហុវារិនា។

វាយាមេថេវ បុរិសោ,
ននិព្ពិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ។

បយតនោ តាទិសោ នេវ,
កយ្យោ យេន ផលំ នហិ;
សេលក្កេ ក្នបខណនា,
កចំ តោយសមាគមោ។

ញាណង្គសេន សម្មគំ,
និយ្យត្យស្សាហកុញ្ញរោ។

អសមេក្ខិតកម្មន្តំ,
តុរិកាភិ និបាតិនំ;
តានិកម្មានិ តប្បេន្តិ,
ឧណ្ណំ វ ជ្ជោហិតំ មុខេ។

១៦. ឆន្ទោសា បុរិសេនេហ,
ហាតញ្ញា ភូតិមិច្ឆន្តា;
និទ្ធា មជ្ឈំ ភយំ កោធា,
អាលស្សំ និយសុត្តតា។

ន ទិវា សុប្បសីលេន,
វត្តិមុដ្ឋានទេស្សិនា;
និច្ឆសោណ្ណេន មក្កេន,
សក្កា អាវសិតុំ យវំ។

អភេតព្ពម្ពិ ភាយន្តិ,
ភាយិតព្ពេ នភាយរេ;
ភយាភយ វិម្ពុឡា តេ,
ជិម្ពានុតា ឧជុញហា។

យស្ស មនុស្សភូតស្ស,
នត្ថិ ភោគាច សិប្បកុំ;
កី ផលំ តស្ស មានុស្សំ,
ទ្វិបាទដ្ឋោ ហិ សោ មិគោ។

១៧. នានោបាយោវ កត្តព្ពោ,
សចេ ភវេយ្យ អត្តនោ;
អត្តសិទ្ធិ យថាកាមំ,
ឧបាយោ ហិ ហិតញ្ចសោ។

លញ្ចទានពាលិសេន ,
ក្នុងខ្នុរការជីវរា;
វិនិច្ឆ័យមហាមច្ឆំ,
ឱដ្ឋេន្តិ លោភសាគរេ។

យស្សេតេ ចតុរោ ធម្មា,
វានវិន្ទ យថាគវ;
សច្ចំ ធម្មោ ជីតិ បាគោ,
ទិដ្ឋំ សោ អភិវត្តតិ។

១៨. វិទ្វាច រតនំ នារី,
វិណា សាត្ថំ គិរីមហិ;
គុណវិសេស មាគម្ម,
គុណានិ អគុណានិច។

ធនវា ពលវា លោកេ,
ធនា ភវតិ បណ្ឌិតោ។

សុមនេ និស្សិតោ កីដោ,
និគ្កណោ ហិនកោ សយំ;
តំ បុប្ផេហិ មណ្ឌេន្តានំ,
រញ្ជំ សិរោបិ រោហតិ។

អលក្ខិកេហិ សញ្ជីតា,
ធនភោគាច ចិន្តិតា;
លក្ខិកស្ស ភវន្តេតេ,
លក្ខិវា សុដ្ឋកុញ្ញតិ។

ខត្តិយោ សេដ្ឋោ ជនេ គស្មី,
យោ គោត្តបដិសារិនោ;
វិដ្ឋាចរណសម្បន្នោ,
សោ សេដ្ឋោ ទេវមានុសេ។

វិសាបិ អមតំ គណ្ណេ,
តូចតោ មណិមុត្តមំ;
កណ្ណកបាទបា បុប្ផំ,

ថិវត្តំ ទុក្ខលា វរំ។

ធនិស្សរាទិគុណោម្ហិ -
វេគេន វាហិតា បជារ។

១៩. យស្ស ត្ថិ សតតំ មេត្តា,
សព្ពលោកសុវណ្ណភា;
កុបាយតេ សមុទ្ធោបិ,
អគ្គិ តស្ស ជលាយតេ។

២០. សក្ខរាយតិ មេរូបិ,
វិសភក្ខោ សុឆាយតេ;
សសាយតេ មិគរាជ,
ព្យាលោ មាលាគុណាយតេ;
ទោលាយតេ ឆមាចាលោ,
នានានុធា តិណាយវេ។

២១. សមេវ សតិ ឧស្សាហេ,
សុខវាហោ ហិតង្គរោ;
ឧនេ-ធិកេ តថា នោហិ,
មជ្ឈគោ សាធុ សព្ពទា។

សាធុ ខោ បណ្ឌិតោនាម,
នក្ខេវ អតិបណ្ឌិតោ។